

بررسی ارزیابی تناسب اراضی منطقه برخوار

شهلا محمودی و وحیدرضا قاسمی دهکردی*

چکیده: مطالعات تناسب اراضی، ارزیابی برآیند فاکتورهای موثر بر تولید محصولات در عرصه اراضی کشاورزی و مقایسه عملکردها با یکدیگر و انتخاب مناسبترین محصول برای کشت است. فاکتورهای مورد مطالعه مذکور مشتمل بر خصوصیات فیزیکوشیمیایی خاک، فاکتورهای اقلیمی و فاکتورهای اقتصادی - اجتماعی است. در این مطالعه ابتدا منطقه‌ای به وسعت ۶۴۰ هکتار در برخوار اصفهان مطالعه تفصیلی دقیق شد و تعداد ۱۰ سری خاک شامل ۲۴ فاز خاک در آن تعیین و تفکیک شد، سپس با در نظر گرفتن گیاهان سورگوم، چغندر قند، گندم، جو، یونجه و آفتابگردان به عنوان گیاهان مناسب منطقه، نیاز فیزیولوژیکی هر یک بررسی و خواص فیزیکوشیمیایی ذریبط خاکها و نیازهای فیزیولوژیکی هر یک از شش گیاه فوق نیز مشخص و تا حد ممکن با استفاده از منابع موجود، حدود تاثیرات آنها درجه بندی شد، عوامل اقلیمی و عوامل مربوط به خاک شامل شرایط فیزیکی خاک، حاصلخیزی خاک، شوری و قلیائیت خاک، زهکشی، پستی و بلندی و میزان کچ و آهک به عنوان فاکتورهای محدود کننده رشد برای گیاهان فوق در نظر گرفته شد و با بررسی اثرات انفرادی و متقابل هر یک از آنها بر روی راندمان تولید محصولات مختلف ارزیابی به صورت قابل اعتماد در آمد. الگوی این مطالعه عمدتاً مبتنی بر روشهای مأخوذ از نشریات فائو (نشریات ۳۲، ۵۲، ۵۵) و منابع پراکنده دیگر با در نظر گرفتن نیازهای فیزیولوژیکی گیاهان فوق و استفاده از نرم افزار کامپیوتری *ALES* صورت پذیرفت. یونجه به عنوان مناسبترین گیاه در واحد اراضی ۵/۱، ۵/۲، ۶/۲، ۶/۴، ۷/۱، ۷/۲، ۷/۳، ۷/۴، ۸/۱، ۸/۲، ۸/۳، ۸/۴ به مساحت ۴۸۷ هکتار، سورگوم به عنوان مناسبترین گیاه در واحدهای اراضی ۱/۱، ۲/۱، ۲/۲، ۳/۱، ۴/۱ به مساحت ۶۸ هکتار، سورگوم و چغندر قند توأمأً به عنوان مناسبترین گیاهان در واحدهای اراضی ۹/۱، ۹/۲، ۹/۳، ۱۰ به مساحت ۴۲ هکتار و گندم، جو، سورگوم و چغندر قند توأمأً به عنوان مناسبترین گیاهان در واحدهای اراضی ۵/۳، ۶/۱، ۶/۳ به مساحت ۲۳ هکتار تعیین شد.

*- دانشیار گروه خاکشناسی دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران، دانشجوی

کارشناسی ارشد خاکشناسی دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران